

LIPIEC-SIERPIEŃ 2023

MONITOR CHINY W ONZ

„Monitor Chiny w ONZ” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktywnością chińskiej dyplomacji na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych ze szczególnym uwzględnieniem polityki na forum Zgromadzenia Ogólnego, Rady Bezpieczeństwa, Rady Gospodarczo-Społecznej oraz w Radzie Praw Człowieka.

DR PRZEMYSŁAW CIBOREK

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR CHINY W ONZ

LIPIEC-SIERPIEŃ 2023

MISJA MOBILIZACJI I KOORDYNACJI DZIAŁAŃ PROWADZONA PRZEZ CHRL?

Dyplomacja ChRL wykorzystując swoją wiodącą pozycję w formatach multilateralnych BRICS oraz SOW dokonuje coraz bardziej widocznej mobilizacji państw wspierających sposób prowadzenia polityki zagranicznej przez Pekin w ramach wsparcia postulatów reform ONZ oraz dokonuje narzucającej się promocji globalnych inicjatyw (GCI, GDI, GSI).

I. AKTYWNOŚĆ CHRL W RADZIE BEZPIECZEŃSTWA ONZ

6 lipca: briefing RB ONZ ws. Haiti. Ambasador Zhang Jun podkreślił, że podstawowym wyjściem z kryzysu haitańskiego jest posunięcie naprzód procesu politycznego, który powinien być oparty na pełnym poszanowaniu wyborów ludu haitańskiego. Podkreślił tym samym zasadę nieingerencji w wewnętrzne sprawy państw trzecich. Wezwał również do zwiększenia wysiłków na rzecz zwalczania przemocy gangów i stworzenia bezpiecznego środowiska gwarantującego podstawowe bezpieczeństwo i ochronę. Ponadto, wyraził poparcie dla skoordynowanych działań podejmowanych przez agencje ONZ i regionalnych i międzynarodowych partnerów w celu zapewnienia pomocy humanitarnej i wsparcia dla Haiti.

6 lipca: wypowiedź Geng Shuanga nt. kwestii irańskiego programu nuklearnego. Ambasador Geng Shuang powiedział, że Plan Działania Wspólnego (JCPOA) jest ważnym wynikiem dyplomacji wielostronnej popartym przez rezolucje RB ONZ i kluczowym filarem utrzymania międzynarodowego reżimu nierozprzestrzeniania broni jądrowej oraz pokoju i stabilności na Bliskim Wschodzie. Wezwał wszystkie zainteresowane strony do podjęcia większych wysiłków na rzecz jak najszybszego wznowienia rozmów i osiągnięcia porozumienia w sprawie przywrócenia integralności JCPOA i jego skutecznego wdrożenia. Zaapelował również do USA o zniesienie wszystkich jednostronnych sankcji wobec Iranu. Ponadto zaznaczył, iż w Globalnej Inicjatywie Bezpieczeństwa Xi Jinping wskazał na potrzebę wspólnej, kompleksowej i trwałej wizji bezpieczeństwa, która może być pomocna w rozwiązywaniu problemów bezpieczeństwa na Bliskim Wschodzie. Ambasador wskazał w tym miejscu na „historyczny dialog pekiński, który doprowadził do wznowienia stosunków

dypłomatycznych między Iranem a Arabią Saudyjską i stworzył możliwości politycznego rozwiązania irańskiego problemu nuklearnego i innych pilnych kwestii na Bliskim Wschodzie oraz do ogólnego pojednania w regionie". Geng Shuang podkreślił, iż Pekin jest gotowy do współpracy ze wszystkimi stronami, aby promować „prawdziwy multilateralizm” oraz realizować Globalną Inicjatywę Bezpieczeństwa, aby współtworzyć nową architekturę bezpieczeństwa na Bliskim Wschodzie.

11 lipca: wystąpienie Zhang Juna dot. utrzymania mandatu transgranicznych dostaw pomocy humanitarnej do Syrii. Rada Bezpieczeństwa ONZ głosowała nad dwoma projektami rezolucji dotyczącymi przedłużenia mandatu dla transgranicznej pomocy humanitarnej dla Syrii, ale żaden z nich nie został przyjęty. Przedstawiciel ChRL wyraził ubolewanie z powodu braku konsensusu w Radzie i podkreślił, że pomoc humanitarna dla Syrii powinna być świadczona w sposób szanujący suwerenność Syrii i jej rządu. Ambasador wezwał do zapewnienia wystarczającego finansowania humanitarnego dla Syrii.

11 lipca: Geng Shuang nt. wybuchu gazociągu Nord Stream. Ambasador Geng odniósł się do ubiegłorocznego wybuchu gazociągu Nord Stream. Zaznaczył konieczność przeprowadzenia niezależnego i profesjonalnego śledztwa w sprawie incydentu i zapewnienia, że wnioski będą obiektywne i bezstronne. Przedstawiciel ChRL wezwał zainteresowane strony do nieupolityczniania śledztwa a także do niewykorzystywania go w ramach manipulacji politycznej.

11 lipca: wypowiedź Geng Shuanga nt. Jemenu. Ambasador wezwał strony konfliktu do wykazania się poczuciem pilności, „rozsądnymi oczekiwaniami” i odpowiednią elastycznością w negocjacjach pokojowych. Wyraził gotowość Chin do współpracy ze wszystkimi stronami w celu utrzymania „prawdziwego multilateralizmu”, realizacji Inicjatywy Globalnego Bezpieczeństwa i kontynuowania nieustających wysiłków na rzecz przywrócenia pokoju i stabilności w Jemenu oraz osiągnięcia wspólnego bezpieczeństwa i długotrwałej stabilności na Bliskim Wschodzie.

13 lipca: Dai Bing nt. stanowiska Chin w sprawie MTK i Sudanu. Ambasador podkreślił, że Międzynarodowy Trybunał Karny powinien przestrzegać zasady komplementarności jurysdykcji, szanować suwerenność sądową i uzasadnione opinie kraju zainteresowanego oraz unikać „upolityczniania spraw” i podwójnych standardów. Dai Bing podkreślił zaangażowanie Unii Afrykańskiej i Międzynarodowej Władzy ds. Rozwoju (IGAD) w poprawę sytuacji. Ambasador wezwał społeczność międzynarodową do ustanowienia pokoju i dialogu, zapewnienia ochrony cywilów i umożliwienia udzielania nieograniczonej pomocy humanitarnej.

14 lipca: wypowiedź Geng Shuanga podczas debaty RB ONZ nt. przemocy seksualnej podczas konfliktów. Ambasador wyraził zdecydowane potępienie dla wszelkich aktów przemocy seksualnej wobec kobiet i dziewcząt, i wezwał do wspólnych wysiłków i kompleksowych działań na rzecz wyeliminowania przemocy seksualnej w konfliktach. Podkreślił on trzy punkty: po pierwsze, potrzebę wzmocnienia procesów zapobiegających i ułatwiających rozwiązanie konfliktów; po drugie, podjęcie silnych środków zaradczych; po trzecie, zwiększenie wsparcia dla krajów dotkniętych konfliktami. ChRL wyraziła gotowość wzmocnienia roli ONZ i Rady Bezpieczeństwa w tym obszarze.

13 lipca: wypowiedź Geng Shuanga nt. sytuacji w Kolumbii. Ambasador podkreślił, iż Chiny z zadowoleniem przyjęły sześciomiesięczne porozumienie o zawieszeniu broni między rządem Kolumbii a kolumbijską grupą partyzancką ELN, osiągnięte podczas trzeciej rundy rozmów pokojowych. Wyraził również poparcie dla dalszego dialogu i negocjacji rządu z innymi grupami zbrojnymi. Docenił rolę Misji Weryfikacyjnej ONZ w Kolumbii (UNVM in Columbia) w popieraniu procesu pokojowego. Geng Shuang poparł również RB ONZ w dialogu nt. rozszerzenia jej mandatu w celu uczestnictwa w monitorowaniu i weryfikowaniu zawieszenia broni w Kolumbii.

14 lipca: stanowisko ChRL nt. koreańskiego programu jądrowego. Ambasador przedstawił stanowisko, iż Chiny są za denuklearyzacją półwyspu koreańskiego, pokojem i stabilnością na półwyspie oraz politycznym rozwiązaniem problemu poprzez dialog. Wyraził zaniepokojenie wzrostem napięcia i konfrontacji na półwyspie, spowodowanym przez niedawne próby rakietowe KRLD oraz zwiększoną presję wojskową i powtarzające się wysyłki broni strategicznej przez „pewne państwo” do prowadzenia działań wojskowych na półwyspie. Wezwał USA i KRLD do wznowienia dialogu i negocjacji oraz wypracowania konsensusu. Przedstawił również inicjatywę globalnego bezpieczeństwa (GSI), zaproponowaną przez prezydenta Xi Jinpinga jako odpowiedź Chin na obecny międzynarodowy dylemat bezpieczeństwa i wytyczną dla praktycznego promowania realizacji idei kolektywnego bezpieczeństwa.

14 lipca: wyjaśnienie dot. głosowania ChRL ws. rezolucji przedłużającej mandat BINUH. Ambasador Geng Shuang wyjaśnił głos Chin na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa ONZ, na którym przyjęto rezolucję przedłużającą mandat Biura Zintegrowanych Narodów Zjednoczonych ds. Wspierania Pokoju na Haiti (BINUH). Podkreślił, że rozwiązanie kryzysu na Haiti leży w postępie politycznym, stabilizacji sytuacji bezpieczeństwa i wsparciu społeczności międzynarodowej. Wezwał wszystkie kraje do natychmiastowego zaprzestania dostarczania broni i amunicji do haitańskich gangów i ich zwolenników oraz do podjęcia niezbędnych środków w celu powstrzymania handlu bronią i przemytu.

18 lipca: briefing RB ONZ nt. sytuacji w Ukrainie. Ambasador Geng Shuang podkreślił, że kryzys należy rozwiązać politycznie, z poszanowaniem suwerenności i integralności terytorialnej wszystkich państw, zgodnie z celami i zasadami Karty ONZ. Wezwał do wzmożenia wysiłków na rzecz rozmów pokojowych, opanowania „skutków ubocznych” kryzysu, zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i humanitarnego oraz budowy zrównoważonej i trwałej architektury bezpieczeństwa europejskiego. W lutym 2023 r., Chiny opublikowały swoje stanowisko w sprawie politycznego rozwiązania kryzysu zawierające 12 propozycji. Geng Shuang podkreślił, iż Chiny będą nadal wykorzystywać powyższe stanowisko jako podstawę dialogu i współpracować ze społecznością międzynarodową w celu podjęcia nieustannych wysiłków na rzecz politycznego rozwiązania kryzysu ukraińskiego.

18 lipca: Zhang Jun nt. sztucznej inteligencji (SI) w kontekście szans i zagrożeń dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Ambasador wspomniał, iż SI wciąż jest na wczesnym etapie rozwoju, toteż dyplomacja ChRL zaproponowała pięć podstawowych zasad, które powinny być przestrzegane w przestrzeni międzynarodowej w odniesieniu do wykorzystania SI. Pośród propozycji znalazło się m.in. stawianie zasad etyki na pierwszym miejscu; przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i kontroli nad SI; przestrzeganie zasad sprawiedliwości i inkluzywności; przestrzeganie otwartości i integracji oraz; zaangażowanie w pokojowe wykorzystanie możliwości SI. Zhang Jun wyraźnie podkreślił, iż Chiny „już” w 2017 roku wydały „plan rozwoju sztucznej inteligencji nowej generacji”, który jasno określał podstawowe zasady takie jak: przywództwo technologiczne, orientacja rynkowa oraz otwartość. Zgodnie z praktyką dyplomacji ChRL, dyplomata promował w tym kontekście „dokument koncepcyjny GSI”, który stanowi, iż Chiny są gotowe wzmocnić komunikację i wymianę ze społecznością międzynarodową w zakresie zarządzania bezpieczeństwem SI. Wobec powyższego Pekin rozpoczął aktywną promocję wdrażania inicjatyw GDI, GSI oraz GCI w dziedzinie SI.

22 lipca: wystąpienie Geng Shuanga nt. sytuacji w Ukrainie. Ambasador wyraził nadzieję, że zainteresowane strony będą współpracować w celu zapewnienia globalnego bezpieczeństwa żywnościowego i złagodzenia kryzysu żywnościowego w krajach rozwijających się, poprzez wznowienie eksportu zboża i nawozów z Rosji i Ukrainy. Wezwał również strony konfliktu do zachowania spokoju i powstrzymania się od atakowania cywilów i infrastruktury cywilnej, aby zapobiec większej skali kryzysu humanitarnego. Ponadto ponownie zaapelował o polityczne rozwiązanie kwestii Ukrainy, z poszanowaniem suwerenności i integralności terytorialnej wszystkich państw, celów i zasad Karty Narodów Zjednoczonych oraz uzasadnionych obaw dotyczących bezpieczeństwa wszystkich stron.

24 lipca: wypowiedź Xing Jinshenga nt. sytuacji w Syrii. Przedstawiciel ChRL zaznaczył, że Chiny popierają wysiłki specjalnego wysłannika ONZ na rzecz promowania syryjskiego procesu politycznego zgodnie z rezolucją 2254 RB ONZ. Wyraził natomiast zaniepokojenie wzrostem obecności wojskowej „pewnego kraju” w Syrii i wezwał do natychmiastowego zakończenia nielegalnej obecności zagranicznych sił zbrojnych na terytorium Syrii. Z zadowoleniem przyjął suwerenną decyzję rządu syryjskiego o otwarciu przejścia granicznego Bab Al-Hawa i potwierdził, że zgoda rządu syryjskiego może być podstawą prawną dla operacji humanitarnych ONZ. Wezwał również do bezwarunkowego zniesienia jednostronnych sankcji nałożonych na Syrię.

26 lipca: wypowiedź Geng Shuanga nt. Ukrainy. Ambasador Geng Shuang wygłosił przemówienie na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa ONZ poświęconym sytuacji na Ukrainie. ChRL odnotowała eskalację konfliktu i wezwała do zakończenia konfrontacji wojskowej i poszanowania zasad humanitaryzmu. Geng Shuang wspominał o istotności utrzymania inicjatywy zbożowej Morza Czarnego i porozumienia o eksporcie rosyjskiego zboża i nawozów dla stabilizacji cen żywności i poprawy sytuacji żywnościowej najbardziej narażonych krajów. Zgodnie z pierwotnym stanowiskiem ChRL podkreślił potrzebę intensyfikacji wysiłków na rzecz rozmów pokojowych i politycznego rozwiązania kwestii ukraińskiej. Wezwał społeczność międzynarodową do wspierania odpowiednich działań dyplomatycznych, tworzenia atmosfery do rozmów pokojowych i poszukiwania największego wspólnego mianownika stanowisk stron.

28 lipca: stanowisko ChRL dot. operacji pokojowych ONZ. Ambasador Geng Shuang podkreślił znaczenie ochrony ludności cywilnej w ramach mandatu operacji pokojowych i przedstawił cztery punkty dotyczące skutecznej realizacji tego zadania. Zaliczają się do nich m.in. odpowiedzialność państwa przyjmującego za ochronę ludności cywilnej oraz wsparcie działań koncyliacyjnych przez wspólnotę międzynarodową; rozwiązania polityczne, które zawsze powinny być podstawą do rozwiązywania konfliktów; zapewnienie bezpieczeństwa siłom pokojowym, w ramach rezolucji RB ONZ 2518 oraz promowanie i uczestnictwa w operacjach pokojowych ONZ a także zwiększanie wkładu w utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

2 sierpnia: wyjaśnienie sposobu głosowania ChRL nt. misji ONZ w Kolumbii. Ambasador Zhang Jun uargumentował głosowanie Chin na rzecz rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ 2694, która rozszerzyła mandat Misji Weryfikacyjnej ONZ w Kolumbii (UNVMC) o udział w weryfikacji wdrożenia porozumienia o zawieszeniu broni między rządem Kolumbii a Narodowym Frontem Wyzwolenia (ELN). Ambasador wyraził zdecydowane poparcie ChRL dla procesu pokojowego w Kolumbii i docenił wysiłki rządu kolumbijskiego na rzecz osiągnięcia „Całkowitego Pokoju” poprzez dialog i negocjacje. Ambasador wyraził nadzieję, że UNVMC

będzie sumiennie realizować swój mandat na podstawie tej rezolucji, ściśle współpracować z rządem Kolumbii i odgrywać bardziej pozytywną i konstruktywną rolę w promowaniu procesu pokojowego w kraju.

3 sierpnia: otwarta debata RB ONZ nt. głodu i zagrożenia bezpieczeństwa żywnościowego wywołanego konfliktami zbrojnymi. Przedstawiciel ChRL wezwał społeczność międzynarodową do współpracy w celu rozwiązania zarówno objawów, jak i przyczyn kryzysu żywnościowego, poprawy zasad i przepisów oraz podjęcia kompleksowych środków w celu osiągnięcia celu zerowego głodu w 2030 roku zgodnie z przyjętym planem. Największą uwagę poświęcono rozwojowi współpracy z państwami Globalnego Południa (zob. kom.)

9 sierpnia: stanowisko ChRL wobec sytuacji w Sudanie. Ambasador Dai Bing wyraził ubolewanie z powodu trwającego od prawie czterech miesięcy konfliktu zbrojnego w Sudanie, który spowodował wzrost ofiar cywilnych i pogorszenie sytuacji humanitarnej. Wezwał zainteresowane strony do ustanowienia zawieszenia broni, zakończenia walk oraz promowania deeskalacji i rozwiązywania sporów przez dialog, aby stworzyć warunki dla pokoju i pojednania. Zgodnie z realizowaną przez ChRL polityką rozbudowy sieci kontaktów, docenił zaangażowanie Unii Afrykańskiej, IGAD oraz Ligi Arabskiej na rzecz rozwiązania kwestii Sudanu. Podkreślił również potrzebę pomocy humanitarnej dla Sudanu i sąsiednich krajów, szacunku dla suwerenności i własności Sudanu oraz zgodności z międzynarodowym prawem humanitarnym. Na koniec podkreślił potrzebę ochrony suwerenności, niezależności i integralności terytorialnej Sudanu oraz sprzeciwu wobec ingerencji zewnętrznych w sprawy wewnętrzne Sudanu.

17 sierpnia: wypowiedź Geng Shuanga nt. sytuacji w Jemenie. Geng Shuang przedstawił trzy główne punkty dotyczące możliwego rozwiązania kryzysu w Jemenie. Punkty te dotyczyły kolejno: dialogu i negocjacji; zwiększenia bezpieczeństwa oraz pomocy humanitarnej. Wyraził poparcie dla pracy Specjalnego Wysłannika ONZ Hansa Grundberga i roli Organizacji jako głównego kanału mediacji. Wezwał również społeczność międzynarodową do zwiększenia swojego wkładu humanitarnego i rozwojowego oraz z zadowoleniem przyjął informację o pomocy gospodarczej udzielonej przez Arabię Saudyjską i inne kraje. Ponadto, pochwalił wysiłki ONZ i innych zainteresowanych stron w sprawie opróżnienia ropy naftowej z tankowca FSO Safer, co miało zapobiec potencjalnej katastrofie środowiskowej i humanitarnej.

17 sierpnia: stanowisko ChRL dot. dostaw broni na Ukrainę. Ambasador Geng Shuang wyraził zaniepokojenie konsekwencjami ciągłego dostarczania broni na pole bitwy i wezwał do zaprzestania eskalacji napięć i zwiększenia dialogu. Wspomniał również o udziale specjalnego przedstawiciela rządu chińskiego ds. Eurazji Li Hui'a w międzynarodowym spotkaniu w sprawie Ukrainy, które odbyło

się niedawno w Arabii Saudyjskiej, gdzie przedstawiono stanowisko i propozycje Chin w tej kwestii.

17 sierpnia: wypowiedź Geng Shuanga nt. sytuacji w KRLD. Ambasador ChRL wyraził sprzeciw Chin wobec rozpatrywania przez RB ONZ kwestii praw człowieka w tym kraju i podkreślił, że Rada powinna skupić się na utrzymaniu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, a nie zajmować się problemami praw człowieka. Stwierdził, że sytuacja praw człowieka w Korei Północnej nie stanowi zagrożenia dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, a napięcie i konfrontacja na półwyspie koreańskim wymagają powściągliwości i dialogu ze strony wszystkich stron. Wezwał do zniesienia sankcji i jednostronnych środków przymusu, które pogarszają sytuację humanitarną w Korei Północnej, i do wykazania woli politycznej i podjęcia działań praktycznych na rzecz wzajemnego zaufania i wznowienia rozmów.

21 sierpnia: Zhang Jun nt. sytuacji na Bliskim Wschodzie, w tym kwestii palestyńskiej. Przedstawiciel ChRL wyraził zaniepokojenie stosowaniem przemocy i „izraelskim osadnictwem w okupowanych terytoriach” i wezwał do poszanowania prawa międzynarodowego i *statusu quo* miejsc świętych. Zaznaczył, że należy podjąć zdecydowane działania polityczne i dyplomatyczne, aby osiągnąć sprawiedliwe i trwałe rozwiązanie kwestii palestyńskiej. Chiny konsekwentnie promują tzw. rozwiązanie dwupaństwowe.

24 sierpnia: wypowiedź Zhang Juna nt. sytuacji na Ukrainie. Ambasador podkreślił, że najpilniejszym zadaniem według ChRL jest zapewnienie zaprzestania działań wojennych, zarządzanie skutkami ubocznymi kryzysu, zapewnienie dostarczania pomocy humanitarnej i poszanowanie suwerenności i integralności terytorialnej wszystkich państw. Strona chińska wezwała przede wszystkim do uniknięcia niebezpieczeństwa jądrowego związanego z elektrownią w Zaporozżu. Chiny wyraziły wsparcie dla działań Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej w zakresie bezpieczeństwa obiektów jądrowych.

25 sierpnia: wypowiedź Geng Shuanga nt. kwestii jądrowej Półwyspu Koreańskiego. Ambasador zaznaczył, iż problem Półwyspu nie jest tylko kwestią programów nuklearnych i raketowych, lecz jest w istocie kwestią polityczną i bezpieczeństwa, którą Chiny uznały za dziedzictwo zimnej wojny. Zwrócił uwagę na deficyt wzajemnego zaufania i brak mechanizmu pokojowego na Półwyspie, a także na rolę głównych krajów regionalnych w promowaniu stabilnego i współpracującego środowiska regionalnego. Wezwał do zaprzestania działań zaostrzających napięcia i zwiększających ryzyko konfrontacji i konfliktu, a także do wsparcia wszelkich wysiłków sprzyjających pokojowemu rozwiązaniu kryzysu.

II. SPRAWY DOTYCZĄCE CHRL W KONTEKŚCIE ONZ

4 lipca: 23. posiedzenie Rady Szefów Państw Szanghajskiej Organizacji Współpracy. W kontekście ONZ, w oświadczeniu przewodniczącego Xi Jinpinga znalazło się wezwanie członków SOW do podjęcia „większego zaangażowania” SOW z (...) organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi, takimi jak ONZ, „celem wspólnego promowania pokoju, globalnego rozwoju i ochrony porządku Międzynarodowego” (zob. kom.).

10 lipca: spotkanie Wang Yi - Hermann Immongault. Spotkanie chińskiego dyplomaty z szefem gabońskiego resortu spraw zagranicznych odbyło się w Pekinie. Wang Yi podkreślił znaczenie współpracy Chin i Gabonu w kontekście Globalnej Inicjatywy Rozwoju (GDI) a obie strony mają skupić się na rozwoju, konsensusie oraz „nadaniu impetu” realizacji agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030. Ponadto Wang Yi zaznaczył aktywny udział Gabonu w Forum Współpracy Chińsko-Afrykańskiej (FOCAC).

10 lipca: Forum Globalnych Działań na rzecz Wspólnego Rozwoju w Pekinie. Wang Yi odniósł się do listu gratulacyjnego przewodniczącego Xi Jinpinga w kontekście organizacji pierwszej konferencji tego typu. Wang Yi podkreślił, iż Xi Jinping „pokazał szczerą pragnienie” realizacji Agendy ONZ na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030 oraz ukazał determinację Chin we wdrażaniu Globalnej Inicjatywy Rozwoju (GDI) i nakreślił „wielką wizję” budowania budowy wspólnoty ze wspólną przyszłością dla ludzkości. Wang Yi zaznaczył, iż GDI „nie jest występem solowym Chin, ale symfonią wszystkich stron”. W Forum uczestniczyli przedstawiciele państw rozwijających się, m.in. Tanzanii, Zimbabwe, Kambodży, Pakistanu, Białorusi i Laosu. Dzień później z delegatami spotkał się wiceprezydent ChRL Han Zheng, również podkreślając znaczenie wprowadzenia GDI przez państwa rozwijające się i koordynacji działań w ONZ, skupiających się na osiągnięciu celów Agendy na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030.

11 lipca: zawarcie kompleksowego partnerstwa strategicznego między ChRL a Wyspami Salomona. Wspólne oświadczenie „w sprawie ustanowienia kompleksowego partnerstwa strategicznego charakteryzującego się wzajemnym szacunkiem i wspólnym rozwojem w nowej erze między Chińską Republiką Ludową a Wyspami Salomona” zawiera wiele ważnych zapisów, które są istotne z perspektywy funkcjonowania ChRL w przestrzeni międzynarodowej, zwłaszcza na forum ONZ (zob. kom.).

18 lipca: spotkanie Li Qiang - John Kerry. W obliczu napiętych stosunków chińsko-amerykańskich, obie strony podkreśliły istotę współpracy dwustronnej w skali globu. W kontekście ONZ, USA i Chin zobowiązały się do rozpoczęcia bliższej współpracy w ramach 28. sesji ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu.

20 lipca: spotkanie Xi Jinping - Henry Kissinger. Przewodniczący Xi Jinping spotkał się w Pekinie z byłym sekretarzem stanu USA Henrym Kissingerem. Wizyta była okazją do uczczenia 100. urodzin Kissingera oraz 52. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych między Chinami a Stanami Zjednoczonymi. Podczas spotkania Xi Jinping podkreślił, że „Chiny i Stany Zjednoczone mają wspólny interes w pokojowym współistnieniu i współpracy na rzecz wspólnego dobrobytu”. zaproponował, aby obie strony przestrzegały trzech zasad: wzajemnego szacunku, pokojowego współistnienia i współpracy win-win. Kissinger stwierdził, że kluczem do poprawy relacji między tymi dwoma krajami jest przestrzeganie zasad określonych w komunikacie szanghajskim (1972), w tym zasady jednych Chin.

22 lipca: spotkanie Wang Yi - William Ruto. W trakcie spotkania czołowego dyplomaty ChRL z prezydentem Kenii w Nairobi, poruszono kwestię koordynacji prac w ramach ONZ. Zobowiązano się do „obrony centralnej roli ONZ w sprawach międzynarodowych i obrony wspólnych interesów krajów rozwijających się”. Ponadto Ruto wyraził nadzieję na utrzymanie i wzmocnienie współpracy w ramach BRI, FOCAC oraz GDI.

24 lipca: wystąpienie Wang Yi na spotkaniu doradców i wysokich przedstawicieli ds. bezpieczeństwa narodowego na marginesie szczytu BRICS. Wang Yi podczas spotkania przedstawił cztery propozycje dotyczące utrzymania cyberbezpieczeństwa: budowania sprawiedliwej i rozsądnej cyberprzestrzeni, budowania otwartej i inkluzyjnej cyberprzestrzeni, budowania bezpiecznej i stabilnej cyberprzestrzeni oraz budowania cyberprzestrzeni pełnej „wigor i witalności”. Dyplomata z Chin zaapelował o ustanowienie sprawiedliwych i rozsądnych międzynarodowych zasad dotyczących cyberbezpieczeństwa. Chiny podkreśliły, że cyberprzestrzeń powinna być otwarta, inkluzyjna, bezpieczna i „pełna wigor”, a nie polem konfrontacji lub podziału(sic!). Chiny zaznaczyły chęć współpracy z innymi krajami rozwijającymi się w tej dziedzinie i „przyczyniania się do budowy wspólnoty o wspólnej przyszłości dla ludzkości w cyberprzestrzeni”. Reprezentanci państw uczestniczących w spotkaniu (m.in. Brazylii, RPA, Rosji, Indii, Arabii Saudyjskiej, Egiptu, Burundi, ZEA, Kazachstanu, Kuby) się, że należy poprawić system

globalnego zarządzania cyberprzestrzenią i zwiększyć reprezentację i głos krajów rozwijających się.

26 lipca: Wang Yi przedstawił cztery propozycje wzmocnienia współpracy państw Globalnego Południa w ramach BRICS. Według dyplomaty ChRL, proponowane działania miały na celu promowanie pokoju, rozwoju, inkluzyjności i współpracy. Po pierwsze, Wang Yi zaproponował „zlikwidowanie konfliktów” i wspólną budowę globalnego pokoju. Propozycja objęła promowanie koncepcji wspólnego, kompleksowego, kooperatywnego i zrównoważonego bezpieczeństwa, promowania ustanowienia zrównoważonej, skutecznej i zrównoważonej architektury bezpieczeństwa, poszanowania uzasadnionych obaw o bezpieczeństwo wszystkich krajów oraz poszukiwanie politycznego rozwiązania kwestii konfliktowych. Po drugie, Wang Yi zaproponował promowanie rozwoju gospodarczego. Powyższe dotyczyłoby umieszczenia rozwoju gospodarczego w centrum międzynarodowej agendy, dalsze budowanie międzynarodowego konsensusu na rzecz promowania rozwoju i ochronę uzasadnionych praw do rozwoju krajów rozwijających się. Państwa rozwinięte wezwano do wypełnienia swoich zobowiązań w zakresie udzielania pomocy rozwojowej (m.in. transfer technologii). Po trzecie, Wang Yi zaproponował zwiększenie otwartości i inkluzyjności na rzecz wspólnego postępu. Powyższe dotyczyło promowania szacunku dla różnorodności cywilizacji i odrzucania „rysowania linii ideologicznych i blokowej konfrontacji”. Po czwarte, Wang Yi zaproponował większą jedynomyślność i podjęcie szerszej dyskusji o współpracy. Powyższe miałoby zakładać wprowadzenie szerszych konsultacji, wspólnego wkładu i wspólnych korzyści, „przeciwstawianie się hegemonizmowi i polityce siły” a także wspieranie ONZ w aktywnej roli w sprawach międzynarodowych. Ostatecznie wezwano do podjęcia wysiłków w celu zwiększenia udziału i reprezentacji krajów Globalnego Południa w nowej rundzie reform globalnego systemu zarządzania w celu ochrony wspólnych interesów. Wang Yi powiedział również, iż Chiny są członkiem Globalnego Południa i zawsze będą członkiem „wielkiej rodziny” krajów rozwijających się. Wyraził tym samym gotowość współpracy z państwami rozwijającymi się w celu promowania wdrożenia Globalnej Inicjatywy Rozwojowej, Globalnej Inicjatywy Bezpieczeństwa i Globalnej Inicjatywy Cywilizacyjnej oraz wspólnego budowania wspólnoty o wspólnej przyszłości dla ludzkości.

28 lipca: spotkanie Xi Jinpinga z Mohamedem Irfaanem Alim. Przewodniczący Xi Jinping spotkał się w Chengdu z prezydentem Gujany Mohamedem Irfaanem Alim. Podczas spotkania Xi Jinping podkreślił, że Chiny i Gujana powinny wzmocnić komunikację i współpracę, zdecydowanie wspierać

się nawzajem i promować stały i trwały rozwój stosunków dwustronnych. Chiny zadeklarowały gotowość do zwiększenia synergii między Inicjatywą Pasa i Szlaku a strategią rozwoju niskoemisyjnego 2030 Gujany, wzmocnienia wymiany międzyludzkiej a także wsparcia Gujany w jej działaniach na arenie międzynarodowej. Wskazano, iż Chiny i Gujana mają wspólne interesy i podobne stanowiska w sprawach międzynarodowych i regionalnych. Prezydent Gujany wyraził gotowość do kontynuacji dalszej współpracy z Chinami w celu promowania rozwoju „wspólnoty ludzkiej o wspólnej przyszłości”. Xi Jinping wyraził również zadowolenie, iż Gujana została wybrana na niestałego członka Rady Bezpieczeństwa ONZ na kadencję 2024-2025.

28 lipca: spotkanie Xi Jinping - Irakli Garibashvili. Prezydent Gruzji przebywał w Chinach w celu wzięcia udziału w ceremonii otwarcia 31. letniej edycji Światowych Igrzysk Uniwersyteckich FISU. Rozmowa dwustronna przyjęła polityczny charakter. Xi Jinping wspomniał, iż w obliczu globalnych zmian, ChRL zaproponowała Globalną Inicjatywę Rozwoju (GDI), Globalną Inicjatywę Bezpieczeństwa (GSI) i Globalną Inicjatywę Cywilizacyjną (GCI) w celu utrzymania międzynarodowego systemu z Organizacją Narodów Zjednoczonych w jego centrum i porządku międzynarodowego opartego na prawie międzynarodowym. Wyrażając wdzięczność za długoterminowe wsparcie Chin dla Gruzji oraz szacunek dla suwerenności i niepodległości jego kraju, Garibaszwili powiedział, że Gruzja zdecydowanie popiera politykę jednych Chin. Ponadto Gruzja „ceni sobie przyjaźń i współpracę z Chinami, przywiązuje wagę do ważnej roli Chin w sprawach międzynarodowych, wspiera Inicjatywę Pasa i Szlaku, GDI, GSI i GCI” zaproponowane przez Xi Jinpinga i zamierza aktywnie uczestniczyć w ich realizacji.

22 sierpnia: wizyta Xi Jinpinga w Republice Południowej Afryki. Xi Jinping złożył oficjalną państwową wizytę w RPA przy okazji organizowanego tam szczytu BRICS. W kontekście koordynacji działań w ONZ, należy podkreślić znaczenie wsparcia udzielonego przez Chiny dla RPA w kontekście „odgrywania bardziej znaczącej roli RPA w ONZ, G20 i innych wielostronnych mechanizmach”. Ponadto, obie strony zgodziły się zacieśnić współpracę w sprawach międzynarodowych i instytucjach wielostronnych, „wspólnie stać na straży globalnego systemu skoncentrowanego na ONZ, sprawiedliwego porządku międzynarodowego opartego na prawie międzynarodowym oraz podstawowych norm regulujących stosunki międzynarodowe, w oparciu o cele i zasady Karty Narodów Zjednoczonych, w tym wspólną ochronę praw i interesów krajów rozwijających się oraz poszanowanie suwerenności narodowej i integralności terytorialnej”. W wyniku wspomnianego wcześniej

szczytu BRICS, należy podkreślić, iż do ugrupowania dołączyły: Argentyna, Egipt, Etiopia, Iran, Arabia Saudyjska oraz Zjednoczone Emiraty Arabskie.

KOMENTARZ

1. Stanowisko Chin podczas otwartej debaty RB ONZ nt. głodu i zagrożenia bezpieczeństwa żywnościowego wywołanego konfliktami zbrojnymi dotyczyło głównie współpracy, rozwoju i wsparcia państw Globalnego Południa. Pekin, zgodnie z wieloletnią praktyką na forum międzynarodowym, przedstawił proponowany plan działania w kilku punktach, ogniskujących się wokół problematyki Globalnego Południa. Zgodnie z powyższym, pierwszym krokiem według chińskiej dyplomacji ustanowiono „utrzymanie wizji” wspólnego bezpieczeństwa. Jak wskazano, kryzys żywnościowy ma wiele powiązanych i złożonych przyczyn, które dotyczą zarówno tradycyjnych, jak i nowych zagrożeń dla bezpieczeństwa. W związku z powyższym, w argumentacji ChRL, bez zapewnienia bezpieczeństwa globalnego nie można zapewnić trwałego bezpieczeństwa żywnościowego. Zhang Jun jednoznacznie przedstawił stanowisko ChRL w kwestii stanowczego sprzeciwu wobec działań, które w opinii Pekinu szkodzą światowemu bezpieczeństwu żywnościowemu i współpracy międzynarodowej. Wśród nich wskazano m.in. jednostronne sankcje, izolowanie i przerywanie łańcuchów dostaw, zakłócanie rynkowego porządku i uciskanie przedsiębiorstw z innych krajów. Wobec powyższego ChRL zaapelowały do „odpowiednich krajów” o natychmiastowe zaprzestanie takich praktyk, które nie mają podstaw prawnych, a także są sprzeczne z uczciwością i sprawiedliwością. Powyższe stanowiło zawołany przytyk w stronę Waszyngtonu, mający zdyskredytować działania administracji Joe Bidena w oczach państw rozwijających się. Dyplomacja ChRL wezwała do przyspieszenia zmniejszenia różnic rozwojowych między Północą a Południem. Zgodnie z argumentacją Pekinu, zrównoważony rozwój jest najbardziej fundamentalną gwarancją osiągnięcia wspólnego bezpieczeństwa żywnościowego. Społeczność międzynarodowa powinna rozwiązywać problem braku bezpieczeństwa żywnościowego w ramach globalnej koordynacji polityki makroekonomicznej i zrównoważonego rozwoju oraz wykorzystać okazję, jaką jest szczyt SGD (Cele Zrównoważonego Rozwoju) i moment podsumowania systemów żywnościowych ONZ w 2023 r., aby uwzględnić głos krajów rozwijających się, wzmocnić dialog i koordynację Północ-Południe. Ponadto przedstawiciel Chin

zasugerował, aby ONZ zwiększyła wysiłki na rzecz pomocy krajom rozwijającym się znajdującym się w potrzebie w poprawianiu sytuacji w rolnictwie, na obszarach wiejskich, zwiększaniu odporności na zmiany klimatu i klęsk żywiołowych oraz zwiększaniu produkcji żywności i samowystarczalności. Wezwano, aby kraje rozwinięte anulowały nieuzasadnione subsydia rolne i przyjęły rozsądną politykę pieniężną, zmniejszyły wpływ czynników takich jak importowana inflacja i wahania kursów walutowych na bezpieczeństwo żywnościowe w krajach rozwijających się. Dodatkowo Zhang Jun poprosił o przyspieszenie transferu i stosowania technologii oraz wymianę wiedzy w dziedzinach takich jak biologia, cyfryzacja i przestrzeń kosmiczna, aby stworzyć lepsze warunki dla krajów rozwijających się w celu wzmocnienia budowania potencjału i osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Konstatując, ambasador Chin wskazał na potrzebę poprawy globalnego systemu zarządzania żywnością i rolnictwem. Podkreślił, iż światowy rynek żywności od dawna boryka się z problemami, takimi jak monopol cenowy głównych dealerów zbóż oraz nierównowaga strukturalna w produkcji i łańcuchach dostaw. Zazaczył, iż „niektóre państwa wdrożyły masowo jednostronne środki przymusu”, powodując poważne trudności w rolnictwie i rozwoju gospodarczym krajów docelowych. Wobec powyższego, według Zhang Juna, społeczność międzynarodowa powinna przywiązywać wielką wagę do rozwiązania tych utrzymujących się problemów, które podważają światowe bezpieczeństwo żywnościowe i skupić się na zwiększeniu reprezentacji, głosu i uprawnień decyzyjnych krajów rozwijających się. Ostatecznie wezwano do podjęcia wysiłków na rzecz zniesienia ograniczeń wynikających z jednostronnych sankcji nałożonych na produkcję i eksport żywności, zwalczania kapitału spekulacyjnego i monopolu cenowego oraz zbudowania bezpiecznego, stabilnego, niezakłóconego, skutecznego porządku handlu żywnością. Analizując powyższe postulaty, należy jednoznacznie stwierdzić, iż Chiny zgodnie z przyjętą linią polityki zagranicznej, konsekwentnie kreują się jako i występują w roli przedstawiciela państw rozwijających się. W ten sposób Pekin stara się zwiększyć swoją siłę dyskursu (discourse power) do kształtowania opinii publicznej, która zgodna jest z celami polityki zagranicznej państwa. Jest to tym samym próba podkreślenia kontrastu wobec polityki Stanów Zjednoczonych. W tym kontekście, na pierwszy plan wysuwa się zasada nieingerencji w sprawy wewnętrzne, co ma na celu budowanie zaufania wśród rządów państw rozwijających się na zasadzie wspomnianego wyżej kontrastu. Ukazanie niesprawiedliwości oraz nierówności w stosunkach międzynarodowych konsoliduje wysiłki państw Globalnego Południa, co sprzyja procesowi promocji alternatywnego modelu rozwojowego przez Pekin. Wobec

powyższego, Chiny wykorzystując swoją pozycję polityczno-gospodarczą, dążą do zwiększenia swojego wpływu na światową politykę i gospodarkę, polaryzując arenę międzynarodową. Co istotne Chiny obarczają Stany Zjednoczone i inne państwa rozwinięte za niewystarczającą współpracę z państwami rozwijającymi się. Głównie chodzi o niewystarczający transfer technologii w celu przyspieszenia rozwoju państw Globalnego Południa. Według Pekinu, Stany Zjednoczone, z pozycji globalnego hegemonu, dokonują jednostronnych aktów wprowadzania sankcji gospodarczych, które nie zostały skonsultowane na forum ONZ, a skutecznie blokują rozwój gospodarczy państw rozwijających się.

2. Formaty wielostronne z dominującą pozycją Chin są wykorzystywane przez ChRL w celu osiągnięcia koordynacji współpracy w ramach ONZ.

Kształtowanie globalnej agendy i budowa koalicji z pozostałymi krajami rozwijającymi się jest coraz bardziej widoczne w ramach aktywności Pekinu na forum takich organizacji multilateralnych jak SOW oraz BRICS. SOW jest wykorzystywana przez Chiny głównie jako instrument promocji własnej wizji wielobiegunowego świata, w którym - jak wyraźnie podkreśla dyplomacja ChRL - ONZ odgrywa kluczową rolę jako gwarant pokoju i bezpieczeństwa. Rozwój SOW a także wzmocnienie jej międzynarodowego oddziaływania służy do amplifikacji głosu Pekinu w poszczególnych agendach ONZ dotyczących Praw Człowieka, Zmian Klimatu czy Zrównoważonego Rozwoju a także w ramach Rady Bezpieczeństwa ONZ czy Zgromadzenia Ogólnego. W konsekwencji, Chiny dążą do zmiany *status quo* w ramach wiodących organizacji międzynarodowych i doprowadzenia do takich zmian, które będą sprzyjać ich rozwojowi, kwestionując jednocześnie dominację Zachodu i wartości liberalnych.

3. Należy odnotować interesujące zapisy kompleksowego strategicznego partnerstwa między Chinami a Wyspami Salomona.

Oprócz podkreślenia wagi „polityki jednych Chin”, sprzeciwu wobec „niepodległości Tajwanu”, w dwustronnym dokumencie znalazły się zapisy o: tworzeniu synergii między rozwojem Wysp Salomona a Inicjatywą Pasa i Szlaku; obronie systemu międzynarodowego z ONZ w jego centrum; opowiadanie się za takimi wartościami jak pokój, rozwój, uczciwość, sprawiedliwość, demokracja i wolność oraz ochrona wspólnych interesów państw rozwijających się; włączeniu Wysp Salomona do Grupy Przyjaciół Globalnej Inicjatywy Rozwoju; wspólne wdrażanie Globalnej Inicjatywy Rozwoju (GDI); Globalnej Inicjatywy Bezpieczeństwa (GSI); Globalnej Inicjatywy Cywilizacyjnej (GCI). Z perspektywy ChRL jest to ważne wydarzenie, bowiem intencją ChRL jest stałe wprowadzenie do dyskursu międzynarodowego własnych postulatów polityki zagranicznej. Inkorporowanie tychże w wewnętrzną strategię rozwojową państw rozwijających lub wyraźne ich

zaznaczenie w ramach porozumień o współpracy bilateralnej jest wyraźnym sygnałem dla dyplomacji ChRL, iż przyjęta strategia budowy alternatywnego ładu międzynarodowego przynosi zamierzone rezultaty. Chiny chcą w ten sposób pokazać, iż są odpowiedzialnym i konstruktywnym partnerem dla państw rozwijających się, a także alternatywą dla zachodniego modelu ładu międzynarodowego, który niekoniecznie musi odpowiadać „warunkom narodowym” państw przyjmujących. Naturalnie stanowi to część strategii dyplomatycznej ChRL, która ma na celu uzyskanie coraz większego wpływu kształtowanie międzynarodowej opinii publicznej i budowanie sojuszy na rzecz własnych interesów narodowych.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

